

Frazemi u dnevnim novinama

Vulić, Maša

Master's thesis / Diplomski rad

2013

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:787527>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-18**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet

Diplomski studij Hrvatskoga jezika i književnosti

Maša Vulić

Frazemi u dnevnim novinama

Diplomski rad

Mentorica: prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Osijek, 2013.

SAŽETAK

U radu je riječ o pojavnosti frazema u dnevnim novinama. Oblik, opis i značenje frazema preuzeto je iz *Hrvatskog frazeološkog rječnika*, Antice Menac, Željke Fink-Arsovski i Radomira Venturina. Na početku rada reći će se nešto o određivanju pojma frazeologija i frazem koji su uvod u samu analizu rada, gdje se opisuju frazemske sintagme prema vrsti punoznačnice (imeničke, pridjevske, priložne i glagolske). Uz svaki frazem i njegovo značenje navodit će se i primjer iz dnevnih novina te će se tako analizom doći do zaključka o upotrebi frazema na tom području. Na kraju rada naći će se i rječnik frazema koji će obuhvatiti frazeme iz rada poredane abecednim redoslijedom, a koji su potvrđeni u dnevnim novinama.

Ključne riječi: frazeologija, frazem, dnevne novine.

1. UVOD

U radu će se govoriti o frazemima, njihovoj strukturi te upotrebi u dnevnim novinama. Frazem kao jezičnu jedinicu obilježava ekspresivnost, slikovitost i konotativnost te na temelju toga javlja se u svemu što nas okružuje. Frazeme upotrebljavamo često, u razgovoru s ukućanima, prijateljima, nismo ni svjesni koliko se njima služimo. Iako je zanimanje za frazeologiju ponajprije vidljivo na znanstvenoj razini, s frazemima se susrećemo i u srednjoškolskoj nastavi hrvatskoga jezika. No interes za frazeologiju ne ostaje samo u znanstvenim i nastavnim krugovima, sve više ga pronalazimo i u jeziku novina.

Upravo su novine, čiji je zadatak informirati čitatelja o raznovrsnim događajima iz zemlje i svijeta, glavni pokretač ostvarivanja frazema. Tako frazemi imaju ulogu privući čitatelja na određeni članak, kojeg poslije objašnjavaju.

Na početku samog rada objašnjeni su pojmovi *frazeologija* i *frazem*, navedene su i različite definicije frazema pojedinih hrvatskih frazeologa. Također je navedeno u kojem se obliku frazem najčešće javlja.

Poglavlje *Frazemi u dnevnim novinama* opisano je kao istraživački dio; na početku poglavlja navodi se koja je veza između novina i frazema. Nakon toga slijedi dio gdje se opisuje struktura frazema, podjela frazema prema vrsti središnje punoznačnice na imeničke, pridjevne, priložne i glagolske. Uz svaki frazem dano je i značenje frazema koje se preuzima iz *Hrvatskog frazeološkog rječnika* Antice Menac, Željke Fink-Arsovski i Radomira Venturina iz 2003. godine. Nakon značenja frazema navodi se primjer frazema potvrđen u dnevnim novinama. Dnevne novine koje sam koristila pri pronalasku frazema su *Večernji list*, *Glas Slavonije*, *Jutarnji list* i *24sata*.

U poglavlju *Večernji list – bogatstvo frazema nekad i sad* opisuje se pojavnost frazema u *Večernjem listu* iz 1961. godine, gdje su frazemi također bili popularni u naslovima određenih članaka, ali ne toliko koliko danas. Nakon povijesnog dijela istraživačkog rada opisane su *frazeološke sraslice* i *sveze*.

Prije samog zaključka u radu je sastavljen *Rječnik frazema*. Rječnik obuhvaća popis frazema koji se nalaze u radu, a poredani su abecednim redoslijedom ovisno o prvoj sastavnici frazema, a ne glavnoj. Uz svaki frazem navedeno je i značenje koje je preuzeto iz *Hrvatskog frazeološkog rječnika*.

Zadnja dva poglavlja rada donose zaključak i literaturu. U zaključku se donosi sinteza rada.

2. O POJMU FRAZELOGIJE

Riječ frazeologija (grč. phrasis – izraz; logos – pojam, znanost) je višeznačna.

Frazeologija je dio znanosti o jeziku koji proučava frazeme. U tom smislu, *frazeologija je jezikoslovna disciplina koja u odnosu na druge, srodne, jezikoslovne discipline, poput leksikologije, sintakse i morfologije, ima vlastiti predmet i posebne metode jezične analize i jezičnog opisa.*¹ Frazeologijom se također naziva i ukupnost frazema jednog jezika ili određeni dio frazema jednog jezika. Tako se npr. može govoriti o frazeologiji hrvatskog, engleskog, njemačkog ili nekog drugog jezika.

Predmet proučavanja frazeologije jesu posebne jezične jedinice koje se nazivaju frazemima.

3. DEFINICIJA I USTROJSTVO FRAZEMA

3. 1. Frazem kao jezična jedinica

Frazem je najmanja frazeološka jedinica, ustaljena veza najmanje dviju riječi. U govoru se ostvaruje kao gotov oblik, a po značenju je *zatvorena, idiomatska i stabilna cjelina.*² Ljiljana Kolenić³ ističe da se *frazemi uklapaju u kontekst kao njegov sastavni dio.* Ustrojstvo frazema vrlo je čvrsto i frazem se ostvaruje u unaprijed određenom gotovom obliku, tj. ne formiraju se svaki put iznova spontanom slaganjem pojedinih riječi kao što se formiraju slobodne riječi. Međutim, to ne znači da su u svim frazemima svi dijelovi nezamjenjivi. Antica Menac⁴ navodi kako se kod nekih frazema jedan dio može zamijeniti *sinonimom* (npr. *bojati se (plašiti se) svoje sjene*). Katkad je riječ kojom se zamjenjuje dio frazema *semantički bliska riječ* (*vrag ne spava = ne miruje*). Postoje i zamjene pomoću *riječi suprotne značenja koje dovode do stvaranja parova frazema – antonima* (*u dobar čas – u zao čas, upisati u zlatnu knjigu – upisati u crnu knjigu*). Ipak takve parove ne mogu imati svi frazemi za koje bi se po njihovu sastavu to moglo pretpostaviti. (npr. za frazem *desna ruka* ne postoji frazemski par *lijeva ruka*).

¹Jasna Melvinger, *Leksikologija* (poglavlje Frazeologija), Pedagoški fakultet, Osijek, 1984., str. 84.

² Isto kao 1, str. 85.

³ Ljiljana Kolenić, *Riječ o riječima. Iz hrvatske leksikologije i frazeologije 17. i 18. stoljeća*, Pedagoški fakultet, Osijek, 1998., str. 75.

⁴ Antica Menac, „O strukturi frazeologizama“, u: *Jezik*, br. 1., Zagreb, 1970., str. 2.

Ponekad izričaj koji jest frazem stoji u slobodnoj vezi i znači doslovce ono što se kaže (*donijela je na tanjuru kolače*), no kada se takva slobodna veza frazeologizira, dobije se frazem.⁵

3. 2. Ustrojstvo frazema

Neki frazeolozi naglašavaju da najmanje dvije riječi u frazemu moraju biti punoznačnice. Tako npr. Josip Matešić u Predgovoru *Frazeološkog rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika* definira frazem: „Frazemi su jedinice jezika značenjskog karaktera koje se kao cjelina reproduciraju u govornom aktu, raspoložujući pri tome najmanje dvjema punoznačnim (autosemantičkim) riječima.“⁶ Drugi frazeolozi pak drže da je moguće govoriti i o frazemu – *fonetskoj riječi*, odnosno o svezi jedne samostalne riječi na koju se oslanjaju proklitike i enklitike (npr. *za dlaku, ispod časti*). Možemo se složiti sa Željkom Fink⁷ koja tvrdi da su *fonetske riječi sveza najmanje dviju riječi od kojih je jedna punoznačna* te kao takve, bez ikakve sumnje, pripadaju frazeologiji.

S obzirom na različitost ustrojstva, Ljiljana Kolenić⁸ ističe kako *frazeme dijelimo prema vrsti središnje punoznačnice i prema ulozi u rečenici*. Prema vrsti riječi središnje punoznačnice frazemi mogu biti glagolski, imenički, pridjevni, priložni, brojni.

Među važnim odrednicama frazema jesu njihova ekspresivnost, slikovitost i konotativnost.⁹ Najčešći oblik u kojem se frazemi javljaju jest oblik *sveze riječi*, pri čemu su barem dvije sastavnice samostalne i naglašene. U takvim se skupovima ostvaruju različite semantičke veze, Antica Menac¹⁰ navodi sljedeće:

1. *nezavisne* (*ni živ ni mrtav, niti smrdi niti miriše*)
2. *zavisne* – koje su najčešće temeljene na sročnosti (*začarani krug, plava krv, krokodilske suze*) i rekciji: glagolska (*otkriti Ameriku*), imenička (*čovjek od riječi*),

⁵ Isto kao 4, str. 4.

⁶ Josip Matešić, „Predgovor“ u: *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1982., str. 6.

⁷ Više o tome pročitati u: Fink, Željka, „Tipovi frazema – fonetskih riječi“, u: *Riječki filološki dani*, Zbornik radova 3, Rijeka, 93- 103., 2000.

⁸ Isto kao 3, str. 75.

⁹ Antica Menac, Željka Fink-Arsovski, Radomir Venturin, „Predgovor“ u: *Hrvatski frazeološki rječnik*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2003., str. 6.

¹⁰ Antica Menac, „Neka pitanja u vezi s klasifikacijom frazeologije“, u: *Filologija*, br. 8, Zagreb, 1978., str. 221.

pridjevska (*pun sebe*) ili druge vrste zavisnih veza, a i proširenje i kombinacije spomenutih.

Frazemi u obliku *rečenice* nisu u jeziku česti, a kako im je rečenica osnovni ustrojstveni oblik, ona može biti *jednostavna* (*Ne bi mrava zgazio.*) ili *složena* koja može biti *nezavisno složena* (*Na jedno uho uđe, a na drugo izade.*) i *zavisno složena* (*Trla baba lan, da joj prođe dan.*).¹¹

4. FRAZEMI U DNEVNIM NOVINAMA

Zanimanje za frazeologiju je ponajprije vidljivo na znanstvenoj razini. Frazeološka se tematika obrađuje i u srednjoškolskoj nastavi hrvatskoga jezika te pri dolasku na fakultet studenti imaju osnovna znanja koja su im potrebna u daljnjem razvoju studija. Međutim, interes za frazeologiju ne ostaje samo u znanstvenim i nastavnim krugovima, sve više ga pronalazimo i u jeziku novina.

Novine, koje pripadaju publicističkom stilu, imaju zadatak informirati čitatelja o dnevnim događanjima u zemlji i svijetu. Tako čitatelju donose informacije iz svijeta politike, kulture, znanosti, sporta, zanimljivosti iz drugih područja.

Upravo naslovi određenih članaka korištenjem frazema „mame“ čitatelja na daljnje čitanje članka, pritom sam tekst, začinjjen frazemima, dobiva posebnu živost i čitateljevu pažnju.

Frazeološko blago prikupljeno je ponajprije u općim rječnicima. Osobito važni su frazeološki rječnici, u kojima osnovne jedinice nisu leksemi, nego frazemi pa je pozornost posvećena samo njima. Istražujući rad koristila sam se jednojezičnim *Hrvatskim frazeološkim rječnikom*.¹²

Po svom ustrojstvu frazemi se dijele na:

1. frazemske rečenice
2. frazemske sintagme

¹¹ Isto kao i 9, str. 222.

¹² Antica Menac, Željka Fink-Arsovski, Radomir Venturin, *Hrvatski frazeološki rječnik*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2003.

4. 1. Frazemske rečenice

Jasna Melvinger¹³ frazemske rečenice prema značenju dijeli na *komunikacijske* i *nominacijske*. *Komunikacijski* (od. lat. *communicatio* – priopćenje) se *frazemi* upotrebljavaju za samostalno prenošenje potpune obavijesti. Njima se obično daje ocjena kakvog postupka ili ponašanja te se zbog toga njihovo značenje ne može opisati pomoću riječi, nego prikladnom rečenicom.

Primjer komunikacijskog frazema:

- ***nije vrug tako crn*** – „nije nesreća tako velika“
→ Nije vrug tako crn koliko su anđeli šareni.¹⁴
- ***veži to mačku o rep*** – „to ništa ne vrijedi, to ti neće koristiti“
→ Bolje bi bilo raditi za 5000 kn, nego sjediti po kafićima, a ovo iskustvo veži mačku o rep.¹⁵
- ***prošla baba s kolačima*** – „kasno je, gotovo je, stvar je propala“
→ Prošla baba s kolačima... Tko je jamio, jamio je.¹⁶
→ Niko Kranjčar nikad neće postati standardan u Tottenhamu. Prošla baba s kolačima, a imam osjećaj da njega za to baš briga.¹⁷

Među komunikacijske frazeme ubraja i *poslovice* i *krilatice*.¹⁸ Poslovice kao frazemi ne mogu se doslovno shvatiti, nego imaju poučno značenje. (npr. ***Tko rano rani dvije sreće grabi.***)

Primjer poslovice:

- ***Za dobrim konjem prašina se diže.***
→ Znam da se za dobrim konjem diže prašina.¹⁹

¹³ Isto kao 1, str. 87.

¹⁴ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/454315/>, 20.10.2012., 21:32

¹⁵ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/413154/>, 20.10.2012., 21:40

¹⁶ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/458259/>, 20.10.2012., 21:39

¹⁷ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/454315/>, 20.10.2012., 21:32

¹⁷ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/413154/>, 20.10.2012., 21:40

¹⁷ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/kranjcar-nec-eu-rusiju---ode-li-modric--bit-ce-glavni-dirigent--igre-spursa--zasto-bi-isao-u-moskvu---/1028373/>, 20.10.2012., 21:50

¹⁸ Isto kao 1, str. 88.

¹⁹ <http://www.jutarnji.hr/kosta-minovski--moji-taksisti-bit-ce-jeftiniji-i-nece-kartati--igrati-sah-i-piti-/574705/>, 20.10.2012., 21:43

→ Za dobrim se konjem prašina diže – tako je Ivo Sanader demantirao glasine o smjeni dvoje potpredsjednika svoje Vlade, dodajući da su njihovi položaji nikad čvršći.²⁰

Krilatice su citati što se pripisuju različitim autorima, tradicionalno se reproduciraju nečije riječi kao gotovi ustaljeni oblici.

Primjer krilatice:

- **Veni, vidi, vici** – „dođoh, vidjeh, pobijedih“ (J. Cesar) – krilatica na stranom jeziku.
→ „Veni, vidi, vici“ moći će poput Gaja Julija Cezara reći Obama pred „olimpijskim senatom“.²¹

Nominacijski (od lat. *nominatio* – imenovanje) se *frazemi* – rečenice upotrebljavaju kao riječi te kao riječi imaju ulogu njezinih članova. Značenje se opisuje pomoću odgovarajuće riječi ili sintagme.

Primjer nominacijskog frazema:

- **gdje je Bog rekao laku noć** – „veoma daleko, u zabačenom mjestu/kraju“
→ U malenom selu Bokšić Bog je rekao laku noć, naime, u selu nema trgovine pa je stanovnicima teško živjeti... (GS29042009)
→ Treba preživjeti u „malenom ličkom selu“ gdje je dragi Bog rekao laku noć još one tragične devedesete.²²

4.2. Frazemske sintagme

Frazemske sintagme imaju formalno ustrojstvo sintagme.²³ Nikad nemaju komunikacijsko značenje i samostalnu ulogu u tekstu. Mogu biti samo nominacijski frazemi – rečenice jer se u tekstu ne mogu pojaviti samostalno i ne mogu prenositi cjelovitu obavijest. Frazemske sintagme su najbrojnija skupina u okviru cjelokupnog frazeološkog blaga, kako u svim jezicima tako i u hrvatskom.²⁴

²⁰ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/kriza-svada-vladu/282511/>, 20.10.2012., 21:55

²¹ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/obama-odlucuje-o-domacinu-igara-2016-/312857/>, 20.10.2012., 21:56

²² Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/461259/>, 20.10.2012., 21:56

²³ Isto kao 1, str. 89.

²⁴ Isto kao 1, str. 89.

Određuju se prema vrstama riječi. Za određivanje sintaktički glavne sastavnice frazema, razlikujemo imeničke (*slamnata udovica*), glagolske (*napuniti komu uši*), pridjevske (*lak pod kapom*) i priložne frazeme (*tu i tamo*).²⁵ To su četiri osnovne, odnosno najbrojnije skupine.

4.2.1. Imenički frazemi

Imaju imenicu kao središnju riječ i sastoje se od atributa koji može biti sročan ili nesročan, od dviju imenica u opozicijskom odnosu ili od dviju imenica u usporednom odnosu. Dije se na sljedeće skupine:

a) pridjevski: atribut + imenica

- **hladan tuš** – „iznenađenje, razočaranje, šok“

→ Hladan tuš: Vlada smanjuje prognoze rasta BDP-a sa 0,8 na 0,2%! (JL12072012)

- **javna tajna** – „ono što je svima poznato, što se zna iako nije formalno potvrđeno“

→ Prijatelji tvrde: Javna je tajna da je Katie bilo grozno s Tomom.²⁶

- **oko sokolovo** – „oštar vid, dobro zapažanje“

→ O spornom penalu jučer nije želio pričati niti „oko sokolovo“ Mateo Beusan. (24s25022009)

→ „Okom sokolovim“ opazio je ključeve u parkiranom automobilu dok se s noge na nogu šetao ulicom. (VL30082012)

- **krajnje je vrijeme** – „zadnji je čas (trenutak), valja požuriti“

→ Krajnje vrijeme je da se ukine sadašnja štetna uloga Zavoda za vinarstvo. (JL24092012)

- **jezikova juha** – „stalni prigovori, prijekori, grdnja, pokuda“

→ Usput rečeno, prethodno je malo jezikove juhe Messi servirao i Thiagu Alcantari zbog nerezonskog udarca s dvadesetak metara. (JL24092012)

²⁵ Više o tome može se pročitati u: Željka Fink, „Tipovi adjektivnih frazeologizama (na materijalu ruskog i hrvatskog jezika)“, u: *Filologija*, br. 20-21, Zagreb, 1992-1993.

²⁶ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/scena/prijatelji-tvrde-javna-je-tajna-da-je-katie-bilo-grozno-tomom-clanak-425893>, 20.10.2012., 21:58

b) imenica + imenički atribut u genitivu

- **ključ uspjeha** – „razlog uspjeha“

→ Ključ uspjeha leži u dobroj igri momčadi Osijeka i vjernim navijačima – Kohorti – koji će uz dobro navijanje biti dvanaesti igrač. (GS29042009)

- **slamka spasa** – „pomoć u zadnjem trenutku“

→ Članica nadzornog odbora Hajduka Branka Ramljak izjavila je da je klub „ovim današnjim činom dobio slamku spasa“. ²⁷

- **ruka pravde** – „sud, kazna“

→ Zahvaljujući promptnoj reakciji policajaca koji su bili u blizini, ruka pravde odmah je sustigla 21-godišnjeg M. B. i 27-godišnjeg I. B. ²⁸

c) imenica + prijedložni imenički atribut

- **princ na bijelom konju** – „zamišljeni, idealizirani mladić kojega djevojka priželjkuje za muža“

→ Katy Perry: Za sreću mi ne treba princ na bijelom konju. ²⁹

- **bačva bez dna** – „beskonačno ulaganje u što, stvar kojoj se ne vidi smisao“

→ HNL je bačva bez dna, a ono što nudi Europska liga je kikiriki. ³⁰

- **život na visokoj nozi** – „raskošan život“

→ Život na visokoj nozi poznati će zamijeniti zapuštenim gospodarskim imanjem – farmom, gdje će udobne krevete zamijeniti slamnatima, a svoje poslove brigom o vrtu i životinjama. (24s25022009)

- **kula od karata** – „nešto nesigurno, nešto što se brzo ruši ili će se srušiti“

→ Pod naletom snažnog vjetrova stabla su padala kao slamke, krovovi i cijele zgrade urušavali su se kao kule od karata. (VL30082012)

²⁷ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/hajduk-u-stecaju--sdp-i-hns-nece-doci-na-sjednicu-sazvanu-samo-zbog-hajduka/1059990/>, 23.10.2012., 15:34

²⁸ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1057006>, 23.10.2012., 15:48

²⁹ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/scena/katy-perry-za-srecu-mi-ne-treba-bijelom-konju-clanak-425959>, 23.10.2012., 16:10

³⁰ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=989861>, 23.10.2012., 16:04

d) apozicijski odnos dviju imenica

- **anđeo čuvar** – „zaštitnik uopće, branitelj, onaj koji bdije nad životom“

→ Moji roditelji su moji anđeli čuvari. (VL27092012)

- **top-tema** – „tema o kojoj svi govore“

→ Skupocjeni BMW ne prestaje biti top-tema, a povratak „sedmice“ nije ubio priču. (VL12052009)

e) imenica + veznik + imenica

- **strah i trepet** – „veliki strah, strahovanje, ono od čega se strepi“

→ Serijski pljačkaš Pahuljica strah i trepet za trgovce u Banjoj Luci.³¹

- **bog i batina** – „glavni, istaknuti, onaj koji odlučuje“

→ Marijan Primorac je 2004. tadašnjem premijeru Ivi Sanaderu kupio BMW, a kako je lani rekao istražiteljima učinio je to „iz straha jer je tada Sanader bio bog i batina“.³²

f) broj + imenica

- **sto godina** – „dugo vremensko razdoblje“

→ Znamo se sto godina. (GS29042009)

Imenički frazemi koje sam pronašla u dnevnim novinama najviše se nalaze u samom tekstu određenog članka, manje kao nekakav primamljivi naslov poput frazema *top-tema* i naslova u *Večernjem listu: Skupocjeni BMW ne prestaje biti top-tema, a povratak „sedmice“ nije ubio priču*. Možemo primijetiti kako pojedini primjeri frazema opisuju strah (*strah i trepet, bog i batina*), brojniji su i frazemi koji vežemo uz oznaku vremena (*sto godina, krajnje je vrijeme, slamka spasa*). Pronađeni imenički frazemi najviše su u člancima koji se nalaze u sportskoj rubrici i rubrici posvećenoj politici.

³¹ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/serijski-pljackas-pahuljica-strah-trepet-trgovce-banjoj-luci-clanak-383285>, 23.10.2012., 16:11

³² Preuzeto s: <http://www.24sata.hr/news/lutrija-sanaderovu-prijatelju-n-ajam-za-kasino-placa-17820-277056>, 23.10.2012., 16:17

4. 2. 2. Pridjevski frazemi

Mogu se u rečenici pojaviti u ulozi atributa. Prema ustrojstvu može se govoriti o sljedećim skupinama:

a) pridjev + pridjev

- **mrtav pijan** – „jako, potpuno pijan“

→ „Mrtvac“ na Dravi bio je samo mrtav pijan sa 4,72 promila alkohola.³³

- **mrtav hladan** – „posve ravnodušan/hladnokrvan“

→ Igor Štimac je manirom najvećeg kockara, mrtav hladan, u vatru gurnuo klinca koji iza sebe ima samo petnaestak seniorskih utakmica.³⁴

b) (i)/ni + pridjev + i/ni + pridjev

- **ni kriv ni dužan** – „potpuno nevin“

→ Ni kriv ni dužan J. K. je odležao 11 godina u Remetincu. (VL12052009)

- **živ i zdrav** – „biti zdrav i čio (krepak, poletan)“

→ Curica ili dečko, nije bilo bitno, samo da je živo i zdravo, počela je priču Lorena Meler Noršić (33) iz Zagreba. (24s10092012)

c) pridjev + prijedlog + imenica

- **škrt na riječima** – „šutljiv“

→ Felix Magath oduvijek je bio „škrt“ na riječima, ali svejedno je javno pohvalio dva nova pojačanja, Olića i Pogatetza.³⁵

- **naoružan do zuba** – „opremljen svom oružanom spremom, dobro naoružan“

→ Njezin suprug Rob Wise, veteran ratova u Iraku i Afganistanu toga se dana, s prvim danima ljeta, naoružan do zuba, zatočio u hotelsku sobu i prijetio da će se raznijeti.³⁶

- **pijan do daske** – „pijan u potpunosti, do krajnjih granica“

→ Mogla ga je sama napiti i prošetati do Drave, ako je pijan do daske sam bi pao u Dravi i utopio, tako bi njoj sve ostalo.³⁷

³³ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/regije/mrtvac-dravi-bio-je-samo-mrtav-pijan-sa-4-72-promila-alkohola-clanak-403400>, 23.10.2012., 16:23

³⁴ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/je-li-igrac-vatrene-pa-igor-stimac-ga-je-preporucio-mourinhu-clanak-452218>, 23.10.2012., 17:05

³⁵ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/magath-olic-ce-bitu-zaista-vrijedno-pojacanje-clanak-428490>, 23.10.2012., 17:11

³⁶ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/porukama-golim-ledima-potiskuju-ratne-traume-clanak-461888>, 23.20.2012., 17:15

³⁷ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/komentar/464574/>, 23.10.2012., 17:19

d) pridjev + kao + (pridjev) + imenica

- **čist kao suza** – „jasan, bez pogovora, neosporen“

→ Šupraha: Zaleda nije bilo, 11-erac je čist kao suza!³⁸

- **dužan kao Grčka** – „pun dugova, dužan na sve strane, prezadužen“

→ Hrvatska bi, ako ovako nastavi, mogla biti dužna kao Grčka. (GS25/26082012)

Iako sam u istraživanju pronašla najmanje pridjevskih frazema, nisu zanemarivi. Ponajviše se javljaju kao podnaslovi članaka u rubrici *Politika* i *Aktualno* koja donosi vijesti iz života običnih ljudi, vijesti koje su aktualne u zemlji i u svijetu, a o kojima novinari najviše vole pisati pa takve teme dobiju mjesto na naslovnici. Pridjevski frazemi najčešće opisuju stanja i osjećaje koje povezujemo sa stanjem svijesti (*mrtav pijan, mrtav hladan, živ i zdrav, pijan do daske*).

4. 2. 3. Priložni frazemi

U rečenici imaju ulogu priložne oznake i najčešće im je središnja riječ imenica. Dije se na sljedeće skupine:

a) prijedlog + atribut + imenica

- **u kratkim crtama** – „ukratko, sažeto“

→ Prvi natječaji u svibnju, a prve lopate već u lipnju! – Tako, u kratkim crtama, glasi Vladina formula za pokretanje hrvatskog gospodarstva, koju je po povratku iz SAD-a iznio ministar financija Slavko Linić.³⁹

→ Hrabro, provokativno i bezobrazno istinito – jednom riječju, pljuska u lice direktno s kazališnih dasaka – ovako bi se mogla u kratkim crtama opisati predstava „Zoran Đinđić“ – piše Mondo koji Frlićevu predstavu označava „kazališnim događajem desetljeća“.⁴⁰

³⁸ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/supraha-zaleda-nije-bilo-11-erac-je-cist-kao-suza-clanak-458634>, 23.10.2012., 17:21

³⁹ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1024480>, 23.10.2012., 17:24

⁴⁰ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/frlicjev-zoran-dindic-odusevio-podijelio-beogradsku-publiku-clanak-411390>, 23.10.2012., 17:28

- **u (na) „samom“ startu** – „na „samom“ početku“
 - U samom startu smo imali stav da se plaće u pravosuđu ne diraju, tražili smo da se preispitaju stavke na kojima se može štedjeti, ali nisu. (VL30082012)
 - **do posljednjeg daha** – „do kraja života, do smrti“
 - „Do posljednjeg daha“ mali je dragulj azijske kinematografije. (JL24092012)
- b) pridjev + imenica
- **mirne duše** – „bez grižnje savjesti“
 - Usprkos silnoj dominaciji, mirne duše kažem da Dinamo nema momčad, govori Barić koji je krah Lige 16, kaže, predvidio još prošlog ljeta.⁴¹
 - **tužna srca** – „nerado“
 - Tužna srca javljamo žalosnu vijest da je naša draga kći, supruga i sestra... (GS29042009)
 - Tužna srca javljamo svim rođacima, prijateljima i znancima da je naš dragi suprug, otac, brat, pradjed, djed, stric i ujak, gospodin Vjekoslav Trdak blago u Gospodinu preminuo u srijedu, 29. VIII. 2012. u 83. godini života nakon kratke i teške bolesti. (VL30082012)
 - **dobra srca** – „dobar, osjećajan, pun razumijevanja“
 - Molimo ljude dobra srca da nas što prije spase, a zauzvrat nudimo bezuvjetno prijateljstvo i ljubav do kraja naših života. (24s10092012)
 - **teške riječi** – „uvredljive riječi, teške uvrede“
 - Nakon toga pale su teške riječi. (JL24092012)
 - **čitav svijet** – „sav svijet, svi ljudi, svatko“
 - Čitav svijet bruji o svinjskoj gripi. (GS29042009)
 - Čitav svijet sprda se s Vidom i njegovim pivom. (VL27092012)
 - **čiste ruke** – „poštenje“

⁴¹ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/preporucio-otto-baric--za-hrvatsku-je-najprimjereni-ja-liga-10-koja-bi-se-igrala-cetverokruzno/1028088/>, 23.10.2012., 17:32

→ Borzan: Vrbošić jedini čistih ruku i savjesti. (GS29042009)

c) prijedlog + imenica

- **preko noći** – „za kratko vrijeme“

→ Vlasnik Avaza preko noći se rastao i bivšoj ostavio medijsko carstvo.⁴²

- **iza rešetaka** – „biti, naći se u zatvoru, dospjeti u zatvor“

→ Iza rešetki su završili deseci osumnjičenih pripadnika nekoliko klanova organiziranog kriminala. (24s13092012)

→ Elvis Kelmendi iza rešetaka, meta je sada njegov otac Naser. (JL24092012)

- **u cvijetu mladosti** – „u najljepše doba mladosti“

→ Istina jest da Ferrero više nije u cvijetu mladosti (s 32 godine najstariji je sudionik umaškog turnira), ali još uvijek je 37. tenisač svijeta.⁴³

d) imenica + prijedlog + imenica

- **licem u lice** – „neposredno, jedan prema drugome“

→ Robert je prestao pričati s Kristen licem u lice.⁴⁴

- **pucanj u prazno** – „uzaludan napor (trud), beskoristan pokušaj“

→ Boris Dumenčić: To mi se čini kao pucanj u prazno jer nema tijela žrtve. (VL30082012)

- **korak po korak** – „polagano, postupno, malo-pomalo, oprezno“

→ Idemo korak po korak. (JL24092012)

- **ruku na srce** – „iskreno (otvoreno) govoreći“

→ Ruku na srce, Dinamo doista nije bio loš na Kantridi. (JL24092012)

e) prijedlog + pridjev u atributnoj ulozi

- **pri zdravoj pameti** – „razumno, svjesno“

→ Pa tko pri zdravoj pameti vjeruje u Sanaderovu nevinost pa toga je toliko da je to naprosto nemoguće.⁴⁵

⁴² Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/vlasnik-avaza-preko-noci-se-rastao-bivsoj-ostavio-medijsko-carstvo-clanak-456814>, 23.10.2012., 17:45

⁴³ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/pavic-pobjeda-nad-ferrerom-draza-mi-je-one-nad-haaseom-clanak-430027>, 19.10.2012., 10:50

⁴⁴ Preuzeto s: <http://www.24sata.hr/strane-zvijezde/sazalio-se-robert-je-pristao-pricati-s-kristen-licem-u-lice-279177>, 19.10.2012., 10:55

f) prijedlog + atribut + imenica

- **u prvom redu** – „prije svega“

→ U prvom redu misli se na one koji još nisu platili svoj dug. (VL30082012)

g) prilog + prilog

- **kako tako** – „donekle podnošljivo“

→ Ponašanje joj je bilo kako tako, poslije se više nije moglo s njom izići na kraj. (24s25022009)

Priložni frazemi najčešće „začinjavaju“ rubrike *Aktualno*, gdje dobivaju mjesto u naslovu pa time i privlače čitatelja da pročita cijeli članak. Ističući zanimljive podnaslove koji sadržavaju spomenute frazeme tekstovi dobivaju živost koja opravdava primamljivi naslov. Iako su najčešći u rubrici *Aktualno*, nije za zanemariti i ostale rubrike koje su bogate priložnim frazemima, a to su *In memoriam* (rubrika posvećena pokojnicima) i *Sport*.

4. 2. 4. Glagolski frazemi

Glagolski su frazemi brojnošću i ustrojstvom najbogatija vrsta nominacijskih frazema, a u rečenici se pojavljuju u ulozi njezinog predikata. Navode se u infinitivnom obliku, a u kurzivu se navodi rekcija frazema koja pokazuje koji oblik odgovara glagolu. Dije se na sljedeće skupine:

• osnovna imenička sastavnica

a) sama imenica

- **održati predavanje** – „nastupiti kao predavač pred slušateljima“

→ ...izvanredni profesor kroatistike M. Tatarin pokušao održati predavanje nekolicini studenata... (GS29042009)

- **oprati / prati ruke od čega** – „skinuti/skidati sa sebe odgovornost za što, ne smatrati se krivim za što“

→ I Ministarstvo i Sveučilišta peru ruke te prebacuju krivnju jedni na druge. (GS29042009)

⁴⁵ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/sanader-velicanstveni-clanak-458926>, 19.10.2012., 10:59

→ To konačno treba riješiti da se utvrdi što je istina, a što alibi pojedincima koji od svega peru ruke i skidaju odgovornost sa sebe – ogorčen je Frane Lučić. (VL30082012)

- ***puna usta komu, koga, čega*** – „neprestano hvaliti (uznositi) *koga, što*, stalno govoriti pohvalno *o komu, o čemu*“

→ Pokušao sam se ubiti tri puta, više ne mogu gledati i slušati političare kojima su usta puna hrvatskih branitelja. (VL30082012)

- ***urodilo je (urodit će) plodom što*** – „postići uspjeh, uspješno završiti *što*“

→ Nadajmo se da će noćne berbe uroditi plodom. (GS25/26082012)

→ Posjet talijanskog premijera Montija, primjerice, jučer je izazvao veliko zanimanje svjetske javnosti, a Merkel je pohvalila njegove reforme izrazivši svoju uvjerenost da će one uroditi plodom. (VL30082012)

- ***ugledati svijet*** – „roditi se, doći na svijet“

→ Jedu sve, jabuke, kruh, ali i štapiće i smoki koji im bace posjetitelji – kaže Božo te otkriva kako Bucka u tobolcu nosi mladunče, koje bi trebalo ugledati svijet u veljači. (24s13092012)

- ***uznemiriti duhove*** – „unijeti nemir (zbunjenost, nesigurnost), prestrašiti, izazvati sumnju (nemir)“

→ Fotografija iz albuma s facebook-profila uznemirila duhove. (GS25/26082012)

- ***otvoriti vrata*** – „pružiti mogućnost za djelovanje“

→ Mudro „ne“ otvara vrata napredovanju. (24s10092012)

- ***voditi računa o komu, o čemu*** – „imati u vidu *koga, što*, obraćati pozornost *na koga, na što*“

→ Poznavatelji kažu kako pri susretu s medvjedom treba voditi računa o njegovom „sigurnosnom“ krugu, prostoru unutar kojega svaki ulazak čovjeka doživljava atakom i počne se braniti. (VL30082012)

b) glagol + atribut⁴⁶ + imenica

- **zakopati ratnu sjekiru** – „izmiriti se, prestati ratovati“

→ Pakt o nenapadanju: Pupovac i Milanović zakopali ratnu sjekiru.⁴⁷

→ Halle Berry i G. Aubry zakopali ratnu sjekiru i otišli u Afriku.⁴⁸

- **oduzeti sebi (si) život** – „ubiti se, izvršiti samoubojstvo“

→ Najviše hrvatskih branitelja oduzme si život u predizborno vrijeme. (VL30082012)

- **izgubio se (gubi se) <svaki> trag** *komu, čemu* – „potpuno nestati / nestajati, izgubiti se“

→ Od tada mu se gubi svaki trag. (24s11092012)

- **zapeti za oko** – „privući / privlačiti pozornost *komu*, jako je uočljivo“

→ Poreznoj upravi Thompson je zapeo za oko nakon što su otkrili kako nije prijavio prihode koji bi pokrili kupnju nekretnine u Zagrebu vrijedne 3,6 milijuna kuna. (24s10092012)

- **imati slabe(tanke) živce** – „lako se uzrujati, ne moći se suzdržati, lako gubiti kontrolu nad sobom“

→ Izjavom da su sultan i Ibrahim paša imali tajnu vezu uzburkala je javnost, koja je ionako imala „tanke živce“ što se tiče serije. (24s13092012)

- **sačuvati hladnu glavu** – „ostati priseban (hladnokrvan), sačuvati prisebnost (hladnokrvnost)“

→ Uspio sam sačuvati hladnu glavu. (VL30082012)

- **dati / davati <svoj> život za koga, za što** – „umrijeti / umirati (žrtvovati se) za koga, za što“

→ No čak i one koje su za njega bile spremne dati svoj život vrlo su brzo postajale žrtve njegova seksualnog izživljavanja i bešćutnosti. (JL24092012)

⁴⁶ Atribut može biti pridjev, broj ili zamjenica.

⁴⁷ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/pakt-nenapadanju-pupovac-milanovic-zakopali-ratnu-sjekiru-clanak-204796>, 20.10.2012., 12:25

⁴⁸ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/scena/halle-berry-g-aubry-zakopali-ratnu-sjekiru-otisli-afriku-clanak-172469>, 19.10.2012. 11:14

- ***imati pune ruke posla***⁴⁹ – „biti vrlo zauzet“
 - No odsijecanje glave i nogu upućuju na mafijaško ubojstvo pa će splitska policija i oko ovoga slučaja imati pune ruke posla.⁵⁰
 - Urod je smanjen, a slador mnogo veći nego je to uobičajeno, pa će pune ruke posla imati podrumari.⁵¹

- c) proširenje imenice atributivnim prijedložnim padežnim izrazom
 - ***tražiti krov nad glavom*** – „tražiti mjesto stanovanja, tražiti stan“
 - Obitelj je ostala bez svega i moraju tražiti krov nad glavom. (GS25/26082012)
 - Nakon izlaska iz sigurne kuće, Dragica je kao žrtva obiteljskog nasilja s djetetom završila na ulici, sad traži krov nad glavom. (VL27092012)

 - ***jedva spajati kraj s krajem*** – „teško živjeti“
 - Zahvalni su sinu i snahi što su ih primili pod svoj krov iako sin već mjesecima u tvrtki u kojoj radi nije dobio plaću i jedva spajaju kraj s krajem.⁵²

 - ***utjerati (unijeti) strah u kosti komu*** – „izazvati velik strah kod koga, jako preplašiti koga“
 - Stravično ubojstvo mlade Meksikanke unijelo je strah u kosti pripadnicama ljepšeg spola, ali i onima koji se hvale bicepsima i tricepsima. (VL30082012)

 - ***dignuti ruku na sebe*** – „pokušati ili izvršiti samoubojstvo“
 - Alarmantne brojke – 2000 branitelja na sebe je diglo ruku u razdoblju od početka Domovinskog rata do 2012. godine. (VL30082012)
 - Branitelji se uznemire kad postanu predmetom političkih govora i kada labilniji među njima dižu ruku na sebe, kaže dr. Mladen Lončar. (VL30082012)

⁴⁹ U ovom se frazemu imenica proširuje drugom imenicom u ulozu atributa.

⁵⁰ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/vijesti/strava-muskarca-mucili-bacili-raskomadano-tijelo-more-clanak-465067>, 19.10.2012., 12:38

⁵¹ Preuzeto s: <http://www.glas-slavonije.hr/175812/4/Urod-grozdja-manji-ali-udio-sladora-veci>, 19.10.2012., 12:42

⁵² Preuzeto s: <http://www.glas-slavonije.hr/177130/4/Umjesto-mirne-starosti-ostali-bez-krova-nad-glavom>, 23.10.2012., 15:13

d) glagol + prijedložni padežni izraz u ulozi priložne oznake

- **biti na nogama** – „biti spreman na neku akciju“

→ Svi su na nogama i hvala im zbog toga – ganuto kaže majka Anita. (24s13092012)

- **doći na ideju** – „smisliti *što*, domisliti se *čemu*“

→ 24sata su mi omiljene novine i čitam ih svaki dan, tako sam i došla na ideju. (24s13092012)

- **stati na kraj** – „onemogućiti, spriječiti *koga, što*, učiniti da prestane štetna djelatnost *koga, čega*“

→ Konačno je netko stao na kraj bahatosti u HŽ-u. (24s13092012)

→ Da se mene pita stao bih na kraj divljanju pijanih huligana, razbijanju izloga i kidanju prometnih znakova koji se ponavlja svakog vikenda. (VL30082012)

- **pokucati (kucati) na čija vrata** – „najaviti dolazak, obratiti se *komu*“

→ Na vrata ovoga 13-godišnjaka policija je pokucala već sutradan. (VL30082012)

- **potonuti na dno** – „propasti, biti moralno i (ili) ekonomski uništen“

→ Sad smo potonuli na dno, slijedi oporavak i uspon. (GS25/26082012)

- **pasti / padati u zaborav** – „biti zaboravljen, nestati/ nestajati iz pamćenja (sjećanja)“

→ Naravno da unaprijed plaćene knjige neće pasti u zaborav, isporučit ćemo ih što prije. (VL30082012)

- **biti na crnoj listi** – „biti nepoželjan, biti loše pozicioniran“

→ Na crnoj listi porezne uprave nalazi se 27 000 poslodavaca. (GS25/26082012)

- **zapelo je (zapinje) za oko (oči) komu, što** – „privući pozornost *komu*, jako je uočljivo“

→ Djevojke su bivšem libijskom predsjedniku zapele za oko zbog ljepote ili mladosti, nakon čega su vrlo brzo postajale njegove robinje na kojima se seksualno izživljavao te ih fizički zlostavljao i ponižavao. (JL24092012)

- ***biti na meti*** – „biti izložen napadima, biti na udaru“
 - Thompson se na meti poreznika našao s još nekoliko tisuća građana. (24s10092012)
- ***ostati bez daha*** – „zapanjiti se, zabezeknuti se“
 - Gdje na osječkom području pronaći aktivnosti koje ostavljaju bez daha i koliko to košta? (GS25/26082012)
- ***dati / davati na znanje (do znanja)*** – „dati / davati obavijest (informaciju) *komu*, obavijestiti (upozoriti) *koga*“
 - Mogli su nam dati do znanja i prije početka škole da neće platiti prijevoz učenicima. (GS25/26082012)
- ***ući / ulaziti u trag*** *komu, čemu* – „približiti se / približavati se *komu, čemu*, pronaći *koga, što*“
 - U dvije pljačke „dignula“ je gotovo 150 000 kuna plijena, a nakon toga se smirila, policija joj nije uspjela ući u trag. (VL30082012)
- ***palo je (pada) na pamet*** – „prisjetiti se, pomisliti na *koga, na što*“
 - Pa on se nikada sve ove godine nije skrivao niti mu to pada na pamet – kaže odvjetnica. (VL30082012)
- ***udariti (opaliti) po džepu*** – „izložiti velikom trošku *koga*“
 - Najlakše je udariti po džepu građana! (24s10092012)
- ***zaljubiti se do (preko) ušiju*** – „jako se zaljubiti, poludjeti (izbezumiti se) od ljubavi“
 - Katy Perry je zaljubljena preko ušiju u Johna Mayera. (24s10092012)
- ***stati na <svoje> noge*** – „osamostaliti se, postati financijski neovisan“
 - Ako se ostvare moje namjere, stat će Kerum na svoje noge i za pet godina biti jači nego što je ikad bio, rekao je Jure Kerum i pozvao državu da bude fleksibilnija. (24s13092012)

- **polazi (pošlo je) za rukom komu što** – „uspjewa (uspjelo je) komu što, dobro ide“ → Ništa ovoj Vladi ne polazi za rukom, a žele da budemo kao guske u magli. (24s10092012)
- **okrenuo bi se u grobu tko** – „zaprepastio bi se / zbog čega neugodnog /, ne bi mogao podnijeti što“
→ Svi koji govore da se pokojni tata Dino zbog moje pjesme okreće u grobu, u krivu su – kaže Ella Dvornik. (VL30082012)
- **ponijeti sa sobom u grob što** – „ne reći nikomu tajnu, čuvati tajnu“
→ Dokaze o Sulejmanovoj biseksualnosti Hurem je ponijela sa sobom u grob. (24s13092012)

e) imenički parovi riječi

- **prijeći sito i rešet** – „biti bogata životna iskustva“
→ Nije tajna da sam prošla sito i rešet, pakao droge i odvikavanja.⁵³
- **nemati ni stida ni srama** – „biti bestidan, drzak, bezobrazan“
→ Ma nemaju oni ni stida ni srama.⁵⁴

• osnovna pridjevna sastavnica

a) pridjev bez proširenja

- **biti čist** – „ne biti umiješan ni u što, nedužan“
→ Hajduk je čist glede transfera Anasa Sharbinija, zaključilo je Općinsko državno odvjetništvo u Splitu koje je okončalo postupak u tom slučaju.⁵⁵

b) pridjevski parovi riječi

- **biti sit i presit koga, čega** – „biti vrlo nezadovoljan kim/čim“
→ Ponekad je bio sit, možda čak i presit njezinih prodika. (24s25022009)

⁵³ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=308515>, 22.10.2012., 14:47

⁵⁴ Preuzeto s: <http://www.glas-slavonije.hr/165428/4/Neka-se-srame-oni-zbog-kojih-sa-78-godina-moram-cuvati-djecu>, 22.10.2012., 14:52

⁵⁵ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/drzavno-odvjetnistvo---anasov-transfer-je-cist-/1059214/>, 19.10.2012., 22:16

c) komparativni frazemi s pridjevom

- **raditi kao lud** – „vrlo intenzivno, pretjerano, prekomjerno, mnogo raditi“

→ Radim kao lud 12 sati dnevno i saznajem da nam je šef smanjio plaću.
(24s11092012)

• osnovna priložna sastavnica

a) prilog bez proširenja ili proširen padežnim prijedložnim izrazom

- **slobodno disati** – „djelovati, biti slobodan“

→ Sada možemo opet slobodno disati.⁵⁶

- **dobro doći** – „biti od koristi, lijepo poslužiti“

→ Mislio sam da će mi dobro doći.⁵⁷

b) par priloga s veznikom ili prijedlogom

- **živjeti od danas do sutra** – „životariti, živjeti bez plana“

→ Popularni vinkovački pjevač, Goran Bare, kaže kako živi od danas do sutra, no ipak je u potrazi za ženom koja će ga razumjeti i ostati s njime do kraja života.
(24s25022009)

- **uzimati zdravo za gotovo** – „vjerovati bez razmišljanja“

→ Smatramo kako se kazne Dinamu, Hajduku i HNS-u uzimaju zdravo za gotovo i kao da je to nešto potpuno normalno.⁵⁸

• osnovna zamjenička sastavnica

- **dati sve od sebe** – „učiniti sve što se može, zdušno se založiti“

→ Topnici će večeras dati sve od sebe da ugroze niz europskog prvaka.
(GS29042009)

- **doći k sebi** – „osvijestiti se; smiriti se poslije kakva uzbuđenja; snaći se“

→ Karamarko tri dana od smijeha nije mogao doći k sebi, kad se prestao smijati demantirao je takvo pisanje u Jutarnjem.⁵⁹

⁵⁶ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/cacic--moramo-ukloniti--mrtvo-tkivo--iz-gospodarstva-kako-ne-bi-ugrozili-zdravu-jezgru-/1026238/>, 20.10.2012., 10:45

⁵⁷ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1057292>, 19.10.2012., 22:28

⁵⁸ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/-dinamo-nikad-nije-izbacen-iz-europe-zbog-zdravka-mamica-nego-zbog-huligana-/1059332/>, 22.24.10.2012., 19:49

⁵⁹ Preuzeto s: <http://tinolovka-news.com/vijesti-hrvatska/31075-zasto-grabar-kitarovic-primorac-i-valentic-ne-znaju-da-su-kandidati-hdz-a->, 24.10.2012., 19:55

- **presuditi sam sebi** – „oduzeti sebi život, izvršiti samoubojstvo“
→ Pomahnitali muškarac ubio 12-ero pa presudio sebi.⁶⁰

- druga glagolska sastavnica

- a) kombinacija s modalnim glagolom

- **moći računati na koga** – „povjeriti komu što“
→ Nadamo se da ćemo moći računati na pomoć Vlade. (GS25/26082012)
- **moći se nositi s kim** – „biti jednak nekome po snazi“
→ Ipak, mi smo Hrvatska i znamo se nositi sa svima – rekao je Štimac.⁶¹

- b) glagolski par

- **uzeti ili ostaviti** – „donijeti odluku“
→ Uzeti ili ostaviti, pitao se Santos koji je pronašao 20 tisuća reisa.⁶²
- **lagati i mazati** – „nagovarati koga slatkorječivo, na lijep način“
→ Znala je konstantno lagati i mazati oči narodu.⁶³

Dnevne novine najbogatije su glagolskih frazemima. Skupina je to frazema koja se javlja u svakoj rubrici, od rubrika *Aktualno* i *Politika*, preko *Kulture i scene* do *Sporta* i *Zabave*. Najčešći su u rubrici *Aktualno*, a kao „začin“ u podnaslovima ističu ono najzanimljivije. Dnevne novine *Večernji list* i *24 sata* bogatije su glagolskim frazemima u odnosu na *Glas Slavonije* i *Jutarnji list*, što je vidljivo i u gore pronađenim frazemima. Dosta je frazema značenjima povezano s uspjehom (*urodilo je plodom, stati na noge, poći za rukom*) i osjećajem straha (*uznemiriti duhove, utjerati strah u kosti*).

⁶⁰ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/ubijao-po-gradovima-pa-presudio-sebi/812885/>, 24.10.2012., 20:14

⁶¹ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/stimac--nasa-su-ocekivanja-velika--najveca---mi-smo-hrvatska-i-mozemo-se-nositi-sa-svima/1052931/>, 24.10.2012., 20:22

⁶² Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/par-brazilskih-beskucnika-pronasao-i-vratio-60-000-kuna/1040089/>, 24.10.2012., 20:35

⁶³ Preuzeto s: <http://www.vecernji.hr/kolumne/politicki-kraj-jedne-dame-koja-to-nije-znala-bit-kolumna-420926>, 24.10.2012., 20:28

4.3. *Večernji list* – bogatstvo frazemima nekad i sad

Večernji list hrvatske su dnevne novine koje izdaje zagrebačka tvrtka "Večernji list d.d", medijska kuća osnovana 1959. u Zagrebu. Predak *Večernjeg lista* je stari *Večernji vjesnik*, koji se prvi puta pojavio s 24 stranice 2. lipnja 1957. Taj isti list kasnije je nazvan *Narodni list*, a kasnije dobiva svoj današnji naziv *Večernji list*. Od 2000. godine "Večernji list" djeluje u sklopu austrijske medijske grupacije "Styria Medien AG". Tradicionalni je to nacionalni list s jakim regionalnim izdanjima koji je lider na tržištu oglašavanja.

Neobična je činjenica da ga u mnogim hrvatskim obiteljima od milja zovu *Večernjak*, a jedan od tri čitatelja pri spomenu riječi „novine“ prvo pomisli na *Večernji list*. U ova dinamična vremena čitatelji se sa zadovoljstvom mogu osloniti na *Večernjak*, objektivan, raznovrstan i zanimljiv izvor informacija, i pritom znati da svaki članak doista ima težinu. To je mnogo više od onoga što se stručno naziva vezom čitatelja i lista.⁶⁴

Kako se *Večernji list* godinama razvijao i usavršavao tako i frazemi. U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku istraživala sam upotrebu frazema u prvim brojevima *Večernjeg lista*. Bio je to susret s prošlošću, susret s prašnjavim i zaboravljenim koricama *Večernjeg lista* iz 1961. godine.

Slika 1. *Večernji list* (21011961) god. III., broj 473, II. izdanje

⁶⁴ *Medijski motor moderne Hrvatske*, preuzeto s:

<http://www.styria.com/hr/konzernunternehmen/firma.php?pcat=1&cat=30&tochter=3&lng=hr>, 19.9.2012., 17:05

U tvrdom uvezu bilo je nekoliko brojeva *Večernjeg* koji su sadržavali svega 20ak stranica, prvi dio novina odnosi se na vijesti iz svijeta i teme su uvijek rezervirane za politiku i gospodarstvo, rubriku kojoj je, kao i sportu, posvećeno najviše stranica. U suvremenom *Večernjem listu* frazemi se nalaze svugdje, bilo da su to naslovi, podnaslovi ili sam tekst. U *Večernjem* iz 1961. godine frazemi su obogatili najviše naslove članaka.

Naslovi u rubrici *Politika i gospodarstvo*:

- ***Korak po korak*** – „polagano, postupno, oprezno“
→ Korak po korak Hruščov i Brežnjev izražavaju Kennedyju dobre nade u mogućnost suradnje. (VL21011961)
- ***U prvom planu*** – „najvažnije, istaknuto“
→ U prvom je planu borba za povećanje produktivnosti i realizacija rekonstrukcije poduzeća. (VL06021961)
- ***Hladan tuš*** – „neugodno iznenađenje, šok, potpuno razočaranje“
→ Hladan tuš gradskim vlastima! (VL07021961)
- ***Bez premca*** – „bez konkurencije, nedvojbeno najbolji, izvanredan“
→ Zagreb bez premca! (VL13021961)

- ***Naći se u centru pažnje*** – „izazvati opće zanimanje, biti osobito važan u nekoj sredini“
→ Proizvođač se našao u centru pažnje. (VL21021961)

Naslovi u rubrici *Sport*:

- ***U posljednji čas*** – „na kraju, u posljednji trenutak“
→ U posljednji čas savezni stolnoteniski kapetan pozvao je na šibenski turnir, na kome će se odlučiti o četvrtom članu naše reprezentacije za svjetsko prvenstvo u Pekingu (VL01021961)
- ***Kroz ušicu igle*** – „jedva ostvariti uspjeh, postići što uz velike napore, ostvariti što god gotovo nemoguće“
→ Kroz ušicu igle! Naši reprezentativci izvojevali prvu pobjedu, svladavši reprezentaciju SSSR sa 14:15 (VL25011961)

- **Kola idu nizbrdo** – „stvari su se počele loše odvijati, krenulo je naopako“
→ Kola idu nizbrdo – I drugi poraz rukometaša u Cluju protiv Budim Pešte 18:23! (VL24011961)
- **U prvom planu** – „najvažnije, istaknuto“
→ U prvom planu: zimski sportovi! (VL13021961)

Slika 2. Večernji list (13021961), rubrika Sport

Slika 3. Večernji list (25011961), rubrika Sport

Iz priloženog možemo zaključiti kako su se frazemi i prije pedesetak godina javljali u jeziku dnevnih novina, ali ne u tolikoj mjeri koliko danas. Starija izdanja *Večernjeg lista*, iako su imala znatno manji broj stranica, nego suvremena, jednako su privlačila čitatelje naslovima bogatim frazemima. Najčešće su to frazemi u sportskoj rubrici, a ni rubrike iz politike i gospodarstva nisu zanemarive.

4. 4. Frazeološke sraslice

Prema stupnju značenjske samostalnosti razlikuju se od ostalih frazema. Onomatopejske su riječi u tim frazemima u hrvatskom jeziku nesamostalne te se s njima nerijetko susrećemo samo u tim frazemima. Jasna Melvinger⁶⁵ ističe da su *semantički nedjeljivi frazemi oni koji se u leksikološkoj literaturi nazivaju idiomi*.

Primjeri frazeoloških sraslica:

- **vući za nos koga** – „prevariti / varati koga, obmanuti / obmanjivati koga“
→ Ako popustimo, Vlada će nas i dalje vući za nos. (VL30082012)
- **ostati kratkih rukava** – „ništa ne postići“
→ Premijer je ostao kratkih rukava nakon susreta s Pahorom. (24s25022009)

⁶⁵ Isto kao 1, str. 97.

4. 5. Frazeološke sveze

Sadrže frazeme kod kojih se pojedinačno značenje riječi od kojih su sastavljeni može jasno izdvojiti; sveza je tih riječi čvrsta, postojana.⁶⁶ Frazeološke sveze ne mogu biti homonimične sa slobodnim svezama riječi.

- ***zla sudbina***

- ***glatka pobjeda***

→ Glatka pobjeda Hajduka donijela mu je prvu poziciju na ljestvici 1. T-com HNL. (24s25022009)

- ***ruka pravde***

→ Zahvaljujući promptnoj reakciji policajaca koji su bili u blizini, ruka pravde odmah je sustigla 21-godišnjeg M. B. i 27-godišnjeg I. B.⁶⁷

- ***goruće pitanje*** – ovaj frazem nastaje slijevanjem pojedinačnih značenja riječi goruće – „vrlo važno, aktualno“ i značenje riječi pitanje – „problem“. Značenje prvog dijela frazema goruće neslobodno je, frazeološki blokirano, jer ostvaruje se samo u svezi s riječju pitanje može se kombinirati ne samo s pridjevom gorući, nego i s drugim riječima, a da se pri tom ne promijeni značenje. Npr. značajno pitanje, važno pitanje, složeno pitanje.

⁶⁶ Isto kao 1, str. 100.

⁶⁷ Preuzeto s: <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1057006>, 23.10.2012., 15:48

5. RJEČNIK FRAZEMA

Kako bismo imali pregled frazema korištenih u radu na jednom mjestu, sastavljen je rječnik frazema. Rječnik obuhvaća frazeme poredane abecednim redoslijedom ovisno o prvoj sastavnici frazema, a ne o glavnoj. Uz svaki frazem navedeno je i značenje frazema koje je preuzeto iz *Hrvatskog frazeološkog rječnika*.

A

anđeo čuvar – „zaštitnik uopće, branitelj, onaj koji bdije nad životom“
(Moji roditelji su moji anđeli čuvari.)

B

bačva bez dna – „beskonačno ulaganje u što, stvar kojoj se ne vidi smisao“
(HNL je bačva bez dna, a ono što nudi Europska liga je kikiriki.)

bez premca – „bez konkurencije, nedvojbeno najbolji, izvanredan“
(Zagreb bez premca!)

biti čist – „ne biti umiješan ni u što, nedužan“
(Hajduk je čist glede transfera Anasa Sharbinija, zaključilo je Općinsko državno odvjetništvo u Splitu koje je okončalo postupak u tom slučaju.)

biti na crnoj listi – „biti nepoželjan, biti loše pozicioniran“
(Na crnoj listi porezne uprave nalazi se 27 000 poslodavaca.)

biti na meti – „biti izložen napadima, biti na udaru“
(Thompson se na meti poreznika našao s još nekoliko tisuća građana.)

biti na nogama – „biti spreman na neku akciju“
(Svi su na nogama i hvala im zbog toga – ganuto kaže majka Anita.)

biti sit i presit koga, čega – „biti vrlo nezadovoljan kim/čim“
(Ponekad je bio sit, možda čak i presit njezinih prodika.)

bog i batina – „glavni, istaknuti, onaj koji odlučuje“
(Marijan Primorac je 2004. tadašnjem premijeru Ivi Sanaderu kupio BMW, a kako je lani rekao istražiteljima učinio je to „iz straha jer je tada Sanader bio bog i batina“.)

Č

čist kao suza – „jasan, bez pogovora, neosporen“

(Šupraha: Zaleđa nije bilo, 11-erac je čist kao suza!)

čiste ruke – „poštenje“

(Borzan: Vrbošić jedini čistih ruku i savjesti.)

čitav svijet – „sav svijet, svi ljudi, svatko“

(Čitav svijet bruji o svinjskoj gripi.)

(Čitav svijet sprda se s Vidom i njegovim pivom.)

D

dati / davati na znanje (do znanja) – „dati / davati obavijest (informaciju) *komu*, obavijestiti (upozoriti) *koga*“

(Mogli su nam dati do znanja i prije početka škole da neće platiti prijevoz učenicima.)

dati sve od sebe – „učiniti sve što se može, zdušno se založiti“

(Topnici će večeras dati sve od sebe da ugroze niz europskog prvaka.)

dati / davati <svoj> život za koga, za što – „umrijeti / umirati (žrtvovati se) *za koga, za što*“

(No čak i one koje su za njega bile spremne dati svoj život vrlo su brzo postajale žrtve njegova seksualnog izivljavanja i bešćutnosti.)

dignuti ruku na sebe – „pokušati ili izvršiti samoubojstvo“

(Alarmantne brojke – 2000 branitelja na sebe je diglo ruku u razdoblju od početka Domovinskog rata do 2012. godine.)

(Branitelji se uznemire kad postanu predmetom političkih govora i kada labilniji među njima dižu ruku na sebe, kaže dr. Mladen Lončar.)

do posljednjeg daha – „do kraja života, do smrti“

(Do posljednjeg daha“ mali je dragulj azijske kinematografije.)

dobra srca – „dobar, osjećajan, pun razumijevanja“

(Molimo ljude dobra srca da nas što prije spase, a zauzvrat nudimo bezuvjetno prijateljstvo i ljubav do kraja naših života.)

dobro doći – „biti od koristi, lijepo poslužiti“

(Mislio sam da će mi dobro doći.)

doći k sebi – „osvijestiti se; smiriti se poslije kakva uzbuđenja; snaći se“

(Karamarko tri dana od smijeha nije mogao doći k sebi, kad se prestao smijati demantirao je takvo pisanje u Jutarnjem.)

doći na ideju – „smisliti što, domisliti se čemu“

(24sata su mi omiljene novine i čitam ih svaki dan, tako sam i došla na ideju.)

dužan kao Grčka – „pun dugova, dužan na sve strane, prezadužen“

(Hrvatska bi, ako ovako nastavi, mogla biti dužna kao Grčka.)

G

gdje je Bog rekao laku noć – „veoma daleko, u zabačenom mjestu/kraju“

(U malenom selu Bokšić Bog je rekao laku noć, naime, u selu nema trgovine pa je stanovnicima teško živjeti...)

(Trebalo preživjeti u „malenom ličkom selu“ gdje je dragi Bog rekao laku noć još one tragične devedesete.)

H

hladan tuš – „neugodno iznenađenje, šok, potpuno razočaranje“

(Hladan tuš: Vlada smanjuje prognoze rasta BDP-a sa 0,8 na 0,2%!)

(Hladan tuš gradskim vlastima!)

I

imati pune ruke posla – „biti vrlo zauzet“

(No odsijecanje glave i nogu upućuju na mafijaško ubojstvo pa će splitska policija i oko ovoga slučaja imati pune ruke posla.)

(Urod je smanjen, a slador mnogo veći nego je to uobičajeno, pa će pune ruke posla imati podrumari.)

imati slabe(tanke) živce – „lako se uzrujati, ne moći se suzdržati, lako gubiti kontrolu nad sobom“

(Izjavom da su sultan i Ibrahim paša imali tajnu vezu uzburkala je javnost, koja je ionako imala „tanke živce“ što se tiče serije.)

iza rešetaka – „biti, naći se u zatvoru, dospjeti u zatvor“

(Iza rešetki su završili deseci osumnjičenih pripadnika nekoliko klanova organiziranog kriminala.)

(Elvis Kelmendi iza rešetaka, meta je sada njegov otac Naser.)

izgubio se (gubi se) <svaki> trag komu, čemu – „potpuno nestati / nestajati, izgubiti se“

(Od tada mu se gubi svaki trag.)

J

javna tajna – „ono što je svima poznato, što se zna iako nije formalno potvrđeno“

(Prijatelji tvrde: Javna je tajna da je Katie bilo grozno s Tomom.)

jedva spajati kraj s krajem – „teško živjeti“

(Zahvalni su sinu i snahi što su ih primili pod svoj krov iako sin već mjesecima u tvrtki u kojoj radi nije dobio plaću i jedva spajaju kraj s krajem.)

jezikova juha – „stalni prigovori, prijekori, grdnja, pokuda“

(Usput rečeno, prethodno je malo jezikove juhe Messi servirao i Thiagu Alcantari zbog nerezonskog udarca s dvadesetak metara.)

K

kako tako – „donekle podnošljivo“

(Ponašanje joj je bilo kako tako, poslije se više nije moglo s njom izići na kraj.)

ključ uspjeha – „razlog uspjeha“

(Ključ uspjeha leži u dobroj igri momčadi Osijeka i vjernim navijačima – Kohorti – koji će uz dobro navijanje biti dvanaesti igrač.)

kola idu nizbrdo – „stvari su se počele loše odvijati, krenulo je naopako“

(Kola idu nizbrdo – I drugi poraz rukometaša u Cluju protiv Budim Pešte 18:23!)

korak po korak – „polagano, postupno, malo-pomalo, oprezno“

(Idemo korak po korak.)

(Korak po korak Hruščov i Brežnjev izražavaju Kennedyju dobre nade u mogućnost suradnje.)

krajnje je vrijeme – „zadnji je čas (trenutak), valja požuriti“

(Krajnje vrijeme je da se ukine sadašnja štetna uloga Zavoda za vinarstvo.)

kroz ušicu igle – „jedva ostvariti uspjeh, postići što uz velike napore, ostvariti što god gotovo nemoguće“

(Kroz ušicu igle! Naši reprezentativci izvojevali prvu pobjedu, svladavši reprezentaciju SSSR sa 14:15)

kula od karata – „nešto nesigurno, nešto što se brzo ruši ili će se srušiti“

(Pod naletom snažnog vjetra stabla su padala kao slamke, krovovi i cijele zgrade urušavali su se kao kule od karata.)

L

lagati i mazati – „nagovarati koga slatkorječivo, na lijep način“

(Znala je konstantno lagati i mazati oči narodu.)

licem u lice – „neposredno, jedan prema drugome“

(Robert je prestao pričati s Kristen licem u lice.)

M

mirne duše – „bez grižnje savjesti“

(Usprkos silnoj dominaciji, mirne duše kažem da Dinamo nema momčad, govori Barić koji je krah Lige 16, kaže, predvidio još prošlog ljeta.)

moći računati na koga – „povjeriti komu što“

(Nadamo se da ćemo moći računati na pomoć Vlade.)

moći se nositi s kim – „biti jednak nekome po snazi“

(Ipak, mi smo Hrvatska i znamo se nositi sa svima – rekao je Štimac.)

mrtav hladan – „posve ravnodušan/hladnokrvan“

(Igor Štimac je manirom najvećeg kockara, mrtav hladan, u vatru gurnuo klinca koji iza sebe ima samo petnaestak seniorskih utakmica.)

mrtav pijan – „jako, potpuno pijan“

(„Mrtvac“ na Dravi bio je samo mrtav pijan sa 4,72 promila alkohola.)

N

naći se u centru pažnje – „izazvati opće zanimanje, biti osobito važan u nekoj sredini“

(Proizvođač se našao u centru pažnje.)

naoružan do zuba – „opremljen svom oružanom spremom, dobro naoružan“

(Njezin suprug Rob Wise, veteran ratova u Iraku i Afganistanu toga se dana, s prvim danima ljeta, naoružan do zuba, zatočio u hotelsku sobu i prijetio da će se raznijeti.)

nemati ni stida ni srama – „biti bestidan, drzak, bezobrazan“

(Ma nemaju oni ni stida ni srama.)

ni kriv ni dužan – „potpuno nevin“

(Ni kriv ni dužan J. K. je odležao 11 godina u Remetincu.)

nije vrag tako crn – „nije nesreća tako velika“

(Nije vrag tako crn koliko su anđeli šareni.)

O

održati predavanje – „nastupiti kao predavač pred slušateljima“

(...izvanredni profesor kroatistike M. Tatarin pokušao održati predavanje nekolicini studenata...)

oduzeti sebi (si) život – „ubiti se, izvršiti samoubojstvo“

(Najviše hrvatskih branitelja oduzme si život u predizborno vrijeme.)

oko sokolovo – „oštar vid, dobro zapažanje“

(O spornom penalu jučer nije želio pričati niti „oko sokolovo“ Mateo Beusan.)

(„Okom sokolovim“ opazio je ključeve u parkiranoj automobilu dok se s noge na nogu šetao ulicom.)

okrenuo bi se u grobu tko – „zaprepastio bi se / zbog čega neugodnog /, ne bi mogao podnijeti što“

(Svi koji govore da se pokojni tata Dino zbog moje pjesme okreće u grobu, u krivu su – kaže Ella Dvornik.)

oprati / prati ruke od čega – „skinuti/skidati sa sebe odgovornost za što, ne smatrati se krivim za što“

(I Ministarstvo i Sveučilišta peru ruke te prebacuju krivnju jedni na druge.)

ostati bez daha – „zapanjiti se, zabezeknuti se“

(Gdje na osječkom području pronaći aktivnosti koje ostavljaju bez daha i koliko to košta?)

ostati kratkih rukava – „ništa ne postići“

(Premijer je ostao kratkih rukava nakon susreta s Pahorom.)

otvoriti vrata – „pružiti mogućnost za djelovanje“

(Mudro „ne“ otvara vrata napredovanju.)

P

palo je (pada) na pamet – „prisjetiti se, pomisliti na koga, na što“

(Pa on se nikada sve ove godine nije skrivao niti mu to pada na pamet – kaže odvjetnica.)

pasti / padati u zaborav – „biti zaboravljen, nestati/ nestajati iz pamćenja (sjećanja)“

(Naravno da unaprijed plaćene knjige neće pasti u zaborav, isporučit ćemo ih što prije.)

pijan do daske – „pijan u potpunosti, do krajnjih granica“

(Mogla ga je sama napiti i prošetati do Drave, ako je pijan do daske sam bi pao u Dravi i utopio, tako bi njoj sve ostalo.)

pokucati (kucati) na čija vrata – „najaviti dolazak, obratiti se *komu*“

(Na vrata ovoga 13-godišnjaka policija je pokucala već sutradan.)

polazi (pošlo je) za rukom komu što – „uspjeh (uspjelo je) *komu što*, dobro ide“

(Ništa ovoj Vladi ne polazi za rukom, a žele da budemo kao guske u magli.)

ponijeti sa sobom u grob što – „ne reći nikomu tajnu, čuvati tajnu“

(Dokaze o Sulejmanovoj biseksualnosti Hurem je ponijela sa sobom u grob.)

potonuti na dno – „propasti, biti moralno i (ili) ekonomski uništen“

(Sad smo potonuli na dno, slijedi oporavak i uspon.)

preko noći – „za kratko vrijeme“

(Vlasnik Avaza preko noći se rastao i bivšoj ostavio medijsko carstvo.)

presuditi sam sebi – „oduzeti sebi život, izvršiti samoubojstvo“

(Pomahnitali muškarac ubio 12-ero pa presudio sebi.)

pri zdravoj pameti – „razumno, svjesno“

(Pa tko pri zdravoj pameti vjeruje u Sanaderovu nevinost pa toga je toliko da je to naprosto nemoguće.)

prijeći sito i rešet – „biti bogata životna iskustva“

(Nije tajna da sam prošla sito i rešet, pakao droge i odvikavanja.)

princ na bijelom konju – „zamišljeni, idealizirani mladić kojega djevojka priželjkuje za muža“

(Katy Perry: Za sreću mi ne treba princ na bijelom konju.)

prošla baba s kolačima – „kasno je, gotovo je, stvar je propala“

(Prošla baba s kolačima... Tko je jamio, jamio je.)

(Niko Kranjčar nikad neće postati standardan u Tottenhamu. Prošla baba s kolačima, a imam osjećaj da njega za to baš briga.)

pucanj u prazno – „uzaludan napor (trud), beskoristan pokušaj“

(Boris Dumenčić: To mi se čini kao pucanj u prazno jer nema tijela žrtve.)

puna usta komu, koga, čega – „neprestano hvaliti (uznositi) *koga, što*, stalno govoriti pohvalno *o komu, o čemu*“

(Pokušao sam se ubiti tri puta, više ne mogu gledati i slušati političare kojima su usta puna hrvatskih branitelja.)

R

raditi kao lud – „vrlo intenzivno, pretjerano, prekomjerno, mnogo raditi“

(Radim kao lud 12 sati dnevno i saznajem da nam je šef smanjio plaću.)

ruka pravde – „sud, kazna“

(Zahvaljujući promptnoj reakciji policajaca koji su bili u blizini, ruka pravde odmah je sustigla 21-godišnjeg M. B. i 27-godišnjeg I. B.)

ruku na srce – „iskreno (otvoreno) govoreći“

(Ruku na srce, Dinamo doista nije bio loš na Kantridi.)

S

sačuvati hladnu glavu – „ostati priseban (hladnokrvan), sačuvati prisebnost (hladnokrvnost)“

(Uspio sam sačuvati hladnu glavu.)

slamka spasa – „pomoć u zadnjem trenutku“

(Članica nadzornog odbora Hajduka Branka Ramljak izjavila je da je klub „ovim današnjim činom dobio slamku spasa“.)

slobodno disati – „djelovati, biti slobodan“

(Sada možemo opet slobodno disati.)

stati na kraj – „onemogućiti, spriječiti *koga, što*, učiniti da prestane štetna djelatnost *koga, čega*“

(Konačno je netko stao na kraj bahatosti u HŽ-u.)

stati na <svoje> noge – „osamostaliti se, postati financijski neovisan“

(Ako se ostvare moje namjere, stat će Kerum na svoje noge i za pet godina biti jači nego što je ikad bio, rekao je Jure Kerum i pozvao državu da bude fleksibilnija.)

sto godina – „dugo vremensko razdoblje“

(Znamo se sto godina.)

strah i trepet – „veliki strah, strahovanje, ono od čega se strepi“

(Serijski pljačkaš Pahuljica strah i trepet za trgovce u Banjoj Luci.)

Š

škrt na riječima – „šutljiv“

(Felix Magath oduvijek je bio „škrt“ na riječima, ali svejedno je javno pohvalio dva nova pojačanja, Olića i Pogatetza.)

T

teške riječi – „uvredljive riječi, teške uvrede“

(Nakon toga pale su teške riječi.)

top-tema – „tema o kojoj svi govore“

Skupocjeni BMW ne prestaje biti top-tema, a povratak „sedmice“ nije ubio priču.

tražiti krov nad glavom – „tražiti mjesto stanovanja, tražiti stan“

(Obitelj je ostala bez svega i moraju tražiti krov nad glavom.)

(Nakon izlaska iz sigurne kuće, Dragica je kao žrtva obiteljskog nasilja s djetetom završila na ulici, sad traži krov nad glavom.)

tužna srca – „nerado“

(Tužna srca javljamo žalosnu vijest da je naša draga kći, supruga i sestra...)

(Tužna srca javljamo svim rođacima, prijateljima i znancima da je naš dragi suprug, otac, brat, pradjed, djed, stric i ujak, gospodin Vjekoslav Trdak blago u Gospodinu preminuo u srijedu, 29. VIII. 2012. u 83. godini života nakon kratke i teške bolesti.)

U

u cvijetu mladosti – „u najljepše doba mladosti“

(Istina jest da Ferrero više nije u cvijetu mladosti (s 32 godine najstariji je sudionik umaškog turnira), ali još uvijek je 37. tenisač svijeta.)

u kratkim crtama – „ukratko, sažeto“

(Prvi natjecaji u svibnju, a prve lopate već u lipnju! – Tako, u kratkim crtama, glasi Vladina formula za pokretanje hrvatskog gospodarstva, koju je po povratku iz SAD-a iznio ministar financija Slavko Linić.)

(Hrabro, provokativno i bezobrazno istinito – jednom riječju, pljuska u lice direktno s kazališnih dasaka – ovako bi se mogla u kratkim crtama opisati predstava „Zoran Đinđić“ – piše Mondo koji Frlićevu predstavu označava „kazališnim događajem desetljeća“)

u posljednji čas – „na kraju, u posljednji trenutak“

(U posljednji čas savezni stolnoteniski kapetan pozvao je na šibenski turnir, na kome će se odlučiti o četvrtom članu naše reprezentacije za svjetsko prvenstvo u Pekingu)

u prvom planu – „najvažnije, istaknuto“

(U prvom je planu borba za povećanje produktivnosti i realizacija rekonstrukcije poduzeća.)

(U prvom planu: zimski sportovi!)

u prvom redu – „prije svega“

(U prvom redu misli se na one koji još nisu platili svoj dug.)

u (na) „samom“ startu – „na „samom“ početku“

(U samom startu smo imali stav da se plaće u pravosuđu ne diraju, tražili smo da se preispitaju stavke na kojima se može štedjeti, ali nisu.)

ući / ulaziti u trag komu, čemu – „približiti se / približavati se komu, čemu, pronaći koga, što“

(U dvije pljačke „dignula“ je gotovo 150 000 kuna plijena, a nakon toga se smirila, policija joj nije uspjela ući u trag.)

udariti (opaliti) po džepu – „izložiti velikom trošku koga“

(Najlakše je udariti po džepu građana!)

ugledati svijet – „roditi se, doći na svijet“

(Jedu sve, jabuke, kruh, ali i štapiće i smoki koji im bace posjetitelji – kaže Božo te otkriva kako Bucka u tobolcu nosi mladunče, koje bi trebalo ugledati svijet u veljači.)

urodilo je (urodit će) plodom što – „postići uspjeh, uspješno završiti što“

(Nadajmo se da će noćne berbe uroditi plodom.)

(Posjet talijanskog premijera Montija, primjerice, jučer je izazvao veliko zanimanje svjetske javnosti, a Merkel je pohvalila njegove reforme izrazivši svoju uvjerenost da će one uroditi plodom.)

utjerati (unijeti) strah u kosti komu – „izazvati velik strah kod koga, jako preplašiti koga“

(Stravično ubojstvo mlade Meksikanke unijelo je strah u kosti pripadnicama ljepšeg spola, ali i onima koji se hvale bicepsima i tricepsima.)

uzeti ili ostaviti – „donijeti odluku“

(Uzeti ili ostaviti, pitao se Santos koji je pronašao 20 tisuća reisa.)

uznemiriti duhove – „unijeti nemir (zbunjenost, nesigurnost), prestrašiti, izazvati sumnju (nemir)“

(Fotografija iz albuma s facebook-profila uznemirila duhove.)

V

veži to mačku o rep – „to ništa ne vrijedi, to ti neće koristiti“

(Bolje bi bilo raditi za 5000 kn, nego sjediti po kafićima, a ovo iskustvo veži mačku o rep.)

voditi računa o komu, o čemu – „imati u vidu *koga, što*, obraćati pozornost *na koga, na što*“
(Poznavatelji kažu kako pri susretu s medvjedom treba voditi računa o njegovom „sigurnosnom“ krugu, prostoru unutar kojega svaki ulazak čovjeka doživljava atakom i počne se braniti.)

vući za nos koga – „prevariti / varati *koga*, obmanuti / obmanjivati *koga*“
(Ako popustimo, Vlada će nas i dalje vući za nos.)

Z

zakopati ratnu sjekiru – „izmiriti se, prestati ratovati“
(Pakt o nenapadanju: Pupovac i Milanović zakopali ratnu sjekiru)

(Halle Berry i G. Aubry zakopali ratnu sjekiru i otišli u Afriku)

zaljubiti se do (preko) ušiju – „jako se zaljubiti, poludjeti (izbezumiti se) od ljubavi“
(Katy Perry je zaljubljena preko ušiju u Johna Mayera.)

zapelio je (zapinje) za oko (oči) komu, što – „privući pozornost *komu*, jako je uočljivo“
(Djevojke su bivšem libijskom predsjedniku zapele za oko zbog ljepote ili mladosti, nakon čega su vrlo brzo postajale njegove robinje na kojima se seksualno izživljavao te ih fizički zlostavljao i ponižavao.)

Ž

živ i zdrav – „biti zdrav i čio (krepak, poletan)“
(Curica ili dečko, nije bilo bitno, samo da je živo i zdravo, počela je priču Lorena Meler Noršić (33) iz Zagreba.)

živjeti od danas do sutra – „životariti, živjeti bez plana“
(Popularni vinkovački pjevač, Goran Bare, kaže kako živi od danas do sutra, no ipak je u potrazi za ženom koja će ga razumjeti i ostati s njime do kraja života.)

život na visokoj nozi – „raskošan život“
(Život na visokoj nozi poznati će zamijeniti zapuštenim gospodarskim imanjem – farmom, gdje će udobne krevete zamijeniti slamnatima, a svoje poslove brigom o vrtu i životinjama.)

6. ZAKLJUČAK

U radu se razmatra problematika pojavnosti frazema u jeziku dnevnih novina. Analizom nekoliko brojeva *Večernjeg lista*, *Glasa Slavonije*, *Jutarnjeg lista* i *24 sata* dani su rezultati pojavnosti frazemskih sintagmi. Vidljiva je prevlast upotrebe glagolskih frazema u pojedinim rubrikama te su najčešće prisutni u vijestima iz politike i aktualnih događanja iz zemlje i svijeta. Iako su suvremene dnevne novine bogate frazemima i u radu im je posvećena većina redaka, opisana je prisutnost frazema i u *Večernjem listu* iz 1961. godine. U tom dijelu rada vidljivo je da su se frazemi, od samih početaka izdavanja dnevnih novina na ovim područjima, koristili više u naslovima članaka, nego u samom tekstu. Najviše frazema ima u rubrici posvećenoj sportu.

Velik broj frazema povezan je s uspjehom (*ključ uspjeha, urodilo je plodom, stati na noge, poći za rukom, kroz ušicu igle*) i osjećajem straha (*bog i batina, strah i trepet, uznemiriti duhove, utjerati strah u kosti*). Nešto manje frazema povezano je s oznakom vremena (*preko noći, krajnje je vrijeme, u posljednji čas, sto godina*) te stanjem svijesti ljudi (*mrtav pijan, pri zdravoj pameti, pijan do daske*). Zanimljivo je koliko pronađenih frazema sadrži i imenice kojima označavamo dijelove ljudskoga tijela (*biti na nogama, čiste ruke, dignuti ruku na sebe, dobra srca, imati pune ruke posla, jezikova juha, licem u lice, naoružan do zuba, oko sokolovo, oprati ruke, poći za rukom, puna usta, ruka pravde, ruku na srce, sačuvati hladnu glavu, stati na noge, tražiti krov nad glavom, tužna srca, vući za nos, zaljubiti se do (preko) ušiju, zapeti za oko*).

Sve više frazema potvrđuje se i u jednojezičnim rječnicima hrvatskog jezika; Vladimir Anić⁶⁸ uvodi frazeme u svoj rječnik, a među njima smješta i fonetsku riječ; frazemi ne moraju nužno imati dvije punoznačne riječi (*kad god, kad-tad, nemati kad*). Na osnovi svega toga može se postaviti pitanje treba li mijenjati definiciju frazema ili ne uvoditi fonetske riječi⁶⁹ među frazeme. Mislim da definiciju frazema ne treba mijenjati, a fonetske riječi slobodno možemo uvoditi među frazeme jer kako ističe Željka Fink⁷⁰ *one su sveza najmanje dviju riječi od kojih je jedna punoznačna*.

⁶⁸ Vladimir Anić, *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb, 2003.

⁶⁹ Fonetske riječi su sveza jedne samostalne riječi na koju se oslanjaju proklitike i enklitike (npr. za dlaku, ispod časti).

⁷⁰ Isto kao 7, str. 94.

Mogli bismo se složiti s Vlastom Rišner i Majom Glušac koje ističu da „U današnje vrijeme novine, a osobito časopisi, u utrci s internetskim oglašavanjem i izvještavanjem sve češće gube bitku za čitatelje (...)“.⁷¹ Dokle god frazemi svojom pojavnošću u novinama daju živost novinskim člancima te tako privlače čitateljevu pažnju, ona će biti opravdana i nagrađena. Nema ničeg boljeg, nego uz jutarnju ili poslijepodnevnu kavu u omiljenom kafiću pročitati i dnevne novine, koje će vas pridobiti sočnim naslovima i člancima „zamotanim frazemskim celofanom“.

⁷¹ Vlasta Rišner, Maja Glušac, Kroz mijene i dodire publicističkoga stila, Osijek, 2011., str. 16.

7. LITERATURA i IZVORI:

Literatura:

1. Anić, Vladimir, *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb, 2003.
2. Fink, Željka, „Tipovi adjektivnih frazeologizama (na materijalu ruskog i hrvatskog jezika)“, u: *Filologija*, br. 20-21., Zagreb, 1992-1993.
3. Fink, Željka, „Tipovi frazema – fonetskih riječi“, u: *Riječki filološki dani*, Zbornik radova 3, 93-103., Rijeka, 2000.
4. Kolenić, Ljiljana, *Riječ o riječima. Iz hrvatske leksikologije i frazeologije iz 17. i 18. stoljeća*, Pedagoški fakultet, Osijek, 1998.
5. Kolenić, Ljiljana, *Riječi u svezama: povijest hrvatske frazeologije*, Ogranak Matice hrvatske Osijek, Osijek, 2006.
6. Matešić, Josip, *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1982.
7. Melvinger, Jasna, *Leksikologija* (poglavlje Frazeologija), Pedagoški fakultet, Osijek, 1984.
8. Menac, Antica, „Neka pitanja u vezi s klasifikacijom frazeologije“, u: *Filologija*, br. 8., Zagreb, 1978.
9. Menac, Antica, „O strukturi frazeologizama“, u: *Jezik*, br. 1., Zagreb, 1970.
10. Menac, Antica, Fink-Arsovski, Željka i Venturin, Radomir, *Hrvatski frazeološki rječnik*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2003.
11. Rišner, Vlasta, Glušac, Maja, *Kroz mjene i dodire publicističkog stila*, Filozofski fakultet, Osijek, 2011.

Internet:

Medijski motor moderne Hrvatske, preuzeto s:

<http://www.styria.com/hr/konzernunternehmen/firma.php?pcat=1&cat=30&tochter=3&lng=hr>, 19.9.2012., 17:05

<http://www.vecernji.hr/komentar/454315/>, 20.10.2012., 21:32

<http://www.vecernji.hr/komentar/413154/>, 20.10.2012., 21:40

<http://www.vecernji.hr/komentar/458259/>, 20.10.2012., 21:39

<http://www.vecernji.hr/komentar/454315/>, 20.10.2012., 21:32

<http://www.vecernji.hr/komentar/413154/>, 20.10.2012., 21:40

<http://www.jutarnji.hr/kranjcar-nec-eu-rusiju---ode-li-modric--bit-ce-glavni-dirigent--igre-spursa--zasto-bi-isao-u-moskvu---/1028373/>, 20.10.2012., 21:50

<http://www.jutarnji.hr/kosta-minovski--moji-taksisti-bit-ce-jeftiniji-i-nece-kartati--igrati-sah-i-piti-/574705/>,

20.10.2012., 21:43

<http://www.jutarnji.hr/kriza-svada-vladu/282511/>, 20.10.2012., 21:55

<http://www.jutarnji.hr/obama-odlucuje-o-domacinu-igara-2016-312857/>, 20.10.2012., 21:56

<http://www.vecernji.hr/komentar/461259/>, 20.10.2012., 21:56

<http://www.vecernji.hr/scena/prijatelj-tvrde-javna-je-tajna-da-je-katie-bilo-grozno-tomom-clanak-425893/>, 20.10.2012., 21:58

<http://www.jutarnji.hr/hajduk-u-stecaju--sdp-i-hns-nece-doci-na-sjednicu-sazvanu-samo-zbog-hajduka/1059990/>, 23.10.2012., 15:34

<http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1057006>, 23.10.2012., 15:48

<http://www.vecernji.hr/scena/katy-perry-za-srecu-mi-ne-treba-princ-bijelom-konju-clanak-425959>, 23.10.2012., 16:10

<http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=989861>, 23.10.2012., 16:04

<http://www.vecernji.hr/vijesti/serijski-pljackas-pahuljica-strah-trepet-trgovce-banjoj-luci-clanak-383285>, 23.10.2012., 16:11

<http://www.24sata.hr/news/lutrija-sanaderovu-prijatelju-najam-za-kasino-placa-17820-277056>, 23.10.2012., 16:17

<http://www.vecernji.hr/regije/mrtvac-dravi-bio-je-samo-mrtav-pijan-sa-4-72-promila-alkohola-clanak-403400>, 23.10.2012., 16:23

<http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/je-li-igrac-vatrene-pa-igor-stimac-ga-je-preporucio-mourinhu-clanak-452218>, 23.10.2012., 17:05

<http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/magath-olic-ce-bit-zaista-vrijedno-pojacanje-clanak-428490>, 23.10.2012., 17:11

<http://www.vecernji.hr/vijesti/porukama-golim-ledima-potiskuju-ratne-traume-clanak-461888>, 23.10.2012., 17:15

<http://www.vecernji.hr/komentar/464574/>, 23.10.2012., 17:19

<http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/supraha-zaleda-nije-bilo-11-erac-je-cist-kao-suza-clanak-458634>, 23.10.2012., 17:21

<http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1024480>, 23.10.2012., 17:24

<http://www.vecernji.hr/vijesti/frljicev-zoran-dindic-odusevio-podijelio-beogradsku-publiku-clanak-411390>, 23.10.2012., 17:28

<http://www.jutarnji.hr/preporucio-otto-baric--za-hrvatsku-je-najprimjerenija-liga-10-koja-bi-se-igrala-cetverokruzno/1028088/>, 23.10.2012., 17:32

<http://www.vecernji.hr/vijesti/vlasnik-avaza-preko-noci-se-rastao-bivsoj-ostavio-medijsko-carstvo-clanak-456814>, 23.10.2012., 17:45

<http://www.vecernji.hr/sport/vijesti/pavic-pobjeda-nad-ferrerom-draza-mi-je-one-nad-haaseom-clanak-430027>, 19.10.2012., 10:50

<http://www.24sata.hr/strane-zvijezde/sazalio-se-robert-je-pristao-pricati-s-kristen-licem-u-lice-279177>, 19.10.2012., 10:55

<http://www.vecernji.hr/vijesti/sanader-velicanstveni-clanak-458926>, 19.10.2012., 10:59

<http://www.vecernji.hr/vijesti/pakt-nenapadanju-pupovac-milanovic-zakopali-ratnu-sjekiru-clanak-204796>, 20.10.2012., 12:25

<http://www.vecernji.hr/scena/halle-berry-g-aubry-zakopali-ratnu-sjekiru-otisli-afriku-clanak-172469>,
19.10.2012. 11:14

<http://www.vecernji.hr/vijesti/strava-muskarca-mucili-bacili-raskomadano-tijelo-more-clanak-465067>,
19.10.2012., 12:38

<http://www.glas-slavonije.hr/175812/4/Urod-grozdja-manji-ali-udio-sladora-veci>, 19.10.2012., 12:42

<http://www.glas-slavonije.hr/177130/4/Umjesto-mirne-starosti-ostali-bez-krova-nad-glavom>, 23.10.2012., 15:13

<http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=308515>, 22.10.2012., 14:47

<http://www.glas-slavonije.hr/165428/4/Neka-se-srame-oni-zbog-kojih-sa-78-godina-moram-cuvati-djecu>,
22.10.2012., 14:52

<http://www.jutarnji.hr/drzavno-odvjetnistvo---anasov-transfer-je-cist-/1059214/>, 19.10.2012., 22:16

[http://www.jutarnji.hr/cacic--moramo-ukloniti--mrtvo-tkivo--iz-gospodarstva-kako-ne-bi-ugrozili-zdravu-jezgru-
/1026238/](http://www.jutarnji.hr/cacic--moramo-ukloniti--mrtvo-tkivo--iz-gospodarstva-kako-ne-bi-ugrozili-zdravu-jezgru-/1026238/), 20.10.2012., 10:45

<http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1057292>, 19.10.2012., 22:28

[http://www.jutarnji.hr/stimac--nasa-su-ocekivanja-velika--najveca---mi-smo-hrvatska-i-mozemo-se-nositi-sa-
svima/1052931/](http://www.jutarnji.hr/stimac--nasa-su-ocekivanja-velika--najveca---mi-smo-hrvatska-i-mozemo-se-nositi-sa-svima/1052931/), 24.10.2012., 20:22

[http://www.jutarnji.hr/-dinamo-nikad-nije-izbacen-iz-europe-zbog-zdravka-mamica-nego-zbog-huligana-
/1059332/](http://www.jutarnji.hr/-dinamo-nikad-nije-izbacen-iz-europe-zbog-zdravka-mamica-nego-zbog-huligana-/1059332/), 22.24.10.2012., 19:49

[http://tinolovka-news.com/vijesti-hrvatska/31075-zasto-grabar-kitarovic-primorac-i-valentic-ne-znaju-da-su-
kandidati-hdz-a-](http://tinolovka-news.com/vijesti-hrvatska/31075-zasto-grabar-kitarovic-primorac-i-valentic-ne-znaju-da-su-kandidati-hdz-a-), 24.10.2012., 19:55

<http://www.jutarnji.hr/ubijao-po-gradovima-pa-presudio-sebi/812885/>, 24.10.2012., 20:14

<http://www.jutarnji.hr/par-brazilskih-beskucnika-pronasao-i-vratio-60-000-kuna/1040089/>, 24.10.2012., 20:35

<http://www.vecernji.hr/kolumne/politicki-kraj-jedne-dame-koja-to-nije-znala-biti-kolumna-420926>, 24.10.2012.,
20:28

Kratice i izvori:

GS – Glas Slavonije, 29. 4. 2009.

GS – Glas Slavonije, 25/26. 8. 2012.

JL – Jutarnji list, 12. 7. 2012.

JL – Jutarnji list, 24. 9. 2012.

VL – Večernji list, 12. 5. 2009.

VL – Večernji list, 30. 8. 2012.

VL – Večernji list, 27. 9. 2012.

VL – Večernji list, 21. 1. 1961.

VL – Večernji list, 24. 1. 1961.

VL – Večernji list, 25. 1. 1961.

VL – Večernji list, 1. 2. 1961.

VL – Večernji list, 6. 2. 1961.

VL – Večernji list, 7. 2. 1961.

VL – Večernji list, 13. 2. 1961.

VL – Večernji list, 21. 2. 1961.

24s – 24 sata, 25. 2. 2009.

24s – 24 sata, 10. 9. 2012.

24s – 24 sata, 11. 9. 2012.

24s – 24 sata, 13. 9. 2012.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
1. UVOD	2
2. O POJMU FRAZELOGIJE	3
3. DEFINICIJA I USTROJSTVO FRAZEMA	3
3. 1. Frazem kao jezična jedinica	3
3. 2. Ustrojstvo frazema	4
4. FRAZEMI U DNEVNIM NOVINAMA	5
4. 1. Frazemske rečenice	6
4. 2. Frazemske sintagme	7
4.2. 1. Imenički frazemi	8
4. 2. 2. Pridjevski frazemi	11
4. 2. 3. Priložni frazemi	12
4. 2. 4. Glagolski frazemi	15
4.3. <i>Večernji list</i> – bogatstvo frazemima nekad i sad	24
4. 4. Frazeološke sraslice	27
4. 5. Frazeološke sveze	28
5. RJEČNIK FRAZEMA	29
6. ZAKLJUČAK	40
7. LITERATURA i IZVORI	42